

Sygn. akt II AKa 207/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marian Baliński
Sędziowie:	SA Piotr Feliniak SO del. Sławomir Lerman (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Łukasz Szymczyk

przy udziale H. T., Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2014 r.

sprawy

wnioskodawcy **K. N.**

o zadośćuczynienie i odszkodowanie z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania stosowanego w postępowaniu karnym, zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Rawie Mazowieckiej z dnia 23.08.2012 r. w sprawie o sygn. akt II K 98/11

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 14 maja 2014 r., sygn. akt XVIII Ko 5/14

utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelacje za oczywiście bezzasadne.

Sygn. akt: II AKa 207/14

UZASADNIENIE

Pełnomocnik K. N. wystąpił z wnioskiem o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie i wniósł o:

1. zasądzenie od Skarbu Państwa, kwoty 180 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, wynikłą z niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania;

2. zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz K. N. kwoty 1 835,44 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie do dnia zapłaty tytułem odszkodowania z tytułu utraconych zarobków spowodowanych niewątpliwie niesłusznym tymczasowym aresztowaniem,

zastosowanym na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w S. (...) z dnia 21 marca 2006 roku w sprawie o sygnaturze akt: (...), w okresie od 19 marca 2006 roku do dnia 9 czerwca 2006 roku, następnie uchylonego postanowieniem prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. del. do Ośrodka Zamiejscowego Prokuratury Okręgowej w Ł. z dnia 9 czerwca 2006 roku, o uchyleniu tymczasowego aresztowania oraz zastosowaniu dozoru policji i poręczenia majątkowego, w sprawie o sygn. akt (...)

3. zasądzenie od Skarbu Państwa kwoty 30 000 zł wraz z odsetkami

ustawowymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w S. (...) z dnia 21 marca 2006 roku w sprawie o sygnaturze akt (...), w związku z brakiem gwarancji niezawisłości asesora sądowego, który wydał postanowienie o tymczasowym aresztowaniu, zatem z naruszeniem art. 250 § 1 k.p.k. - w okresie od 19 marca 2006 roku do dnia 9 czerwca 2006 roku, następnie uchylonego postanowieniem prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. del. do Ośrodka Zamiejscowego Prokuratury Okręgowej w Ł. z dnia 9 czerwca 2006 roku, o uchyleniu tymczasowego aresztowania oraz zastosowania dozoru policji i poręczenia majątkowego, w sprawie o sygnaturze akt (...)

Wyrokiem z dnia 14 maja 2014 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie sygn. akt XVIII Ko 5/14:

1. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz K. N. kwotę 90.000 złotych tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 1.835,44 złotych tytułem odszkodowania za stosowanie niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania w postępowaniu karnym, w sprawie (...) - wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku;

2. w pozostałej części oddalił wniosek.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł prokurator.

Zaskarżył on wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 14 maja 2014 r., sygn. akt XVIII Ko 5/14, na niekorzyść wnioskodawcy w zakresie wysokości zasądzonych zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie stosowane w postępowaniu karnym w sprawie (...).

Powyższemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 445 § 1 Kodeksu cywilnego w związku z art. 558 Kodeksu postępowania karnego poprzez zasądzenie tytułem zadośćuczynienia kwoty niewspółmiernie wysokiej w stosunku do ustalonego rozmiaru krzywdy niemajątkowej doznanej przez wnioskodawcę.

W konkluzji apelacji prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej wysokości zasądzonych zadośćuczynienia i zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kwoty 50 000 złotych tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł także pełnomocnik wnioskodawcy.

1. Na podstawie art. 444 i art. 425 § 2 kpk zaskarżył on w części wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi XVIII Wydział Karny z dnia 14 maja 2014 roku w sprawie sygn. akt. XVIII Ko 5/14 w zakresie oddalającym wniosek o zasądzenie na rzecz wnioskodawcy od Skarbu Państwa kwoty 30 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania zastosowanego na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w S. (...) z dnia 21 marca 2006 roku w sprawie o sygnaturze (...), w związku z brakiem gwarancji niezawisłości asesora sądowego, który wydał postanowienie o tymczasowym aresztowaniu

2. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych poprzez brak ustaleń w zakresie ew. zależności asesora orzekającego o tymczasowym aresztowaniu wnioskodawcy od władzy wykonawczej, co skutkowało naruszeniem art. 552 § 4 kpk, art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz Artykułu 5 ust. 3 oraz 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 1950r. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie że brak gwarancji niezawisłości asesora sądowego, wydającego postanowienie o tymczasowym aresztowaniu, nie stanowi podstawy do wydania orzeczenia zasądzającego zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie;

W konkluzji apelacji pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku we wskazanej części i zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy kwoty 30 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w S. (...) z dnia 21 marca 2006 roku w sprawie o sygnaturze akt (...), w związku z brakiem gwarancji niezawisłości asesora sądowego, który wydał postanowienie o tymczasowym aresztowaniu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Obie wniesione apelacje nie zasługiwały na uwzględnienie jako oczywiście bezzasadne.

Podstawę prawną roszczenia o odszkodowanie i zadośćuczynienie związaną z niesłusznym zastosowaniem środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania stanowią przepisy art. 552 i 554 kpk. Roszczenie to, ma charakter cywilnoprawny, zatem w kwestiach nieuregulowanych w kodeksie postępowania karnego mają zastosowanie przepisy prawa cywilnego odnoszące się przede wszystkim do zasad ustalania szkody, krzywdy, a także określenia wysokości odszkodowania i zadośćuczynienia. Przepis art. 553 kpk określa też przesłanki od których zależy prawo do odszkodowania i zadośćuczynienia. Prawnomaterialną podstawą tych roszczeń jest między innymi niewątpliwie niesłuszne aresztowanie (art. 552 § 4 kpk) (tak. też: Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie - II Wydział Karny z 2014-04-02, II AKa 70/14).

Wskazać trzeba, iż z ogólnych przepisów prawa cywilnego (art. 363, 445 kc) wynika, że naprawienie szkody obejmuje m.in. straty które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć gdyby mu szkody nie wyrządzono. W ocenie Sądu Apelacyjnego w Łodzi, Sąd Okręgowy wydając zaskarżony wyrok miał na uwadze wyżej wymienione przepisy i kierując się wyrażonymi w nich zasadami zasądził odpowiednie zadośćuczynienie na rzecz wnioskodawcy. Sąd orzekający w sposób przekonujący umotywował swoje stanowisko co do przesłanek oraz wysokości zasądzonej kwoty odszkodowania i zadośćuczynienia.

Zarzut wywiedziony w apelacji prokuratora kwestionujący wysokość zasądzonych zadośćuczynienia, mógłby okazać się skuteczny, gdyby oskarżyciel publiczny wykazał naruszenie zasad jego ustalania, a przy tym wysokość zasądzonych zadośćuczynienia jawiłaby się jako nieadekwatna czy wręcz nadmiernie wygórowana.

Zasądzona na rzecz K. N. kwota 90.000 zł zadośćuczynienia za niespełna trzy miesiące pobytu w izolacji penitencjarnej (od 19 marca 2006 do dnia 9 czerwca 2006 r.), w realiach przedmiotowej sprawy, jak też obiektywnie, w świetle poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych nie może być postrzegana jako nieadekwatna czy lub nadmiernie wygórowana. Brak więc podstaw do wkraczania w sferę swobodnego uznania sędziowskiego, przy stwierdzeniu braku naruszeń zasad określania "odpowiedniości" zadośćuczynienia. Dlatego nie można uznać, wbrew stanowisku prokuratora, że w sprawie doszło do naruszenia prawa materialnego, tj. art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 558 k.p.k. Ustalenie wysokości zasądzonej na rzecz K. N. kwoty bez wątplenia nastąpiło z uwzględnieniem ustalonych okoliczności sprawy, z jednej strony krzywdę wyrządzoną K. N. w związku z tymczasowym aresztowaniem, a z drugiej aktualny poziom stopy życiowej społeczeństwa oraz stan rozwoju gospodarczego Polski. Zważyć należy, że Sąd Okręgowy w sposób należyty uzasadnił swoje stanowisko, wskazując jakie czynniki zadecydowały o wysokości zasądzonej kwoty, mając na względzie wszelkie istotne kryteria, a Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje przeprowadzone w tym zakresie rozważania, bez konieczności ich ponownego przytaczania. Zwraca uwagę fakt, że prokurator nie

przytoczył w uzasadnieniu apelacji takich argumentów, które mogłyby świadczyć o tym, że wysokość przyznanej kwoty zadośćuczynienia została ustalona w sposób wadliwy.

Zarzut wywiedziony przez pełnomocnika K. N. we wniesionym środku zaskarżenia sprowadza w istocie się do żądania zasądzenia od Skarbu Państwa dodatkowej kwoty 30 000 zł zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, w związku z brakiem gwarancji niezawisłości asesora sądowego, który wydał postanowienie o tymczasowym aresztowaniu. Sąd Okręgowy dokonał kompleksowej analizy wszelkich istotnych okoliczności w tym zakresie, a przedstawione przesłanki rozstrzygnięcia o oddaleniu przedmiotowego wniosku zasługują na pełną akceptację Sądu Apelacyjnego.

Trafnie wskazał Sąd Okręgowy, iż orzeczenie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania wobec wnioskodawcy było przedmiotem kontroli instancyjnej przez Sąd Okręgowy w Łodzi. Zatem podlegało ono ocenie sądu w którego skład wchodził sędziowie posiadający pełen przymiot niezawisłości. Sąd Okręgowy uwzględnił w swoich rozważaniach stanowisko Trybunału Konstytucyjnego w tym przedmiocie oraz wskazał, iż brak jest związku przyczynowego między kwestionowaniem niezawisłości asesora sądowego orzekającego o zastosowaniu tymczasowego aresztowania oraz treścią zapadłego rozstrzygnięcia o tymczasowym aresztowaniu.

Kwestionowanie zasadności postanowienia wydanego przez asesora sądowego wobec jego zależności służbowej od Ministra Sprawiedliwości oraz jednoczesna próba zestawienia tej okoliczności z działalnością wnioskodawcy jako szefa biura poselskiego posła do Parlamentu Europejskiego J. W. jest całkowicie chybiona. Tak dalece systemowo odległe powiązania zależności służbowych czy politycznych, nie mogą stanowić o podważeniu zasadności przesłanek zastosowania wobec wnioskodawcy K. N. tymczasowego aresztowania. Nadto jak wynika z zeznań, G. N., (żony wnioskodawcy K. N.) w czasie wydawania postanowienia o tymczasowym aresztowaniu K. N. nie był już pracownikiem biura poselskiego.

Zważyć należy, iż Sąd Okręgowy ustalając kwotę zadośćuczynienia wziął wszelkie okoliczności sprawy. W swoich rozważaniach nie pominął również okoliczności podnoszonych w obu wniesionych apelacjach. W tym miejscu w szczególności wskazać trzeba, iż Sąd Okręgowy miał na względzie okoliczności, iż postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania było wydane przez Sąd, w którego skład wchodził asesor sądowy. W związku z tym, również w przekonaniu Sądu odwoławczego, zasądzona kwota zadośćuczynienia spełnia funkcję kompensacyjną. Z pewnością ocena dowodów oraz przeprowadzone rozważania, zaprezentowane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w żaden sposób nie naruszały wypracowanej i ugruntowanej linii orzecznictwa dotyczącej zasad ustalania wysokości zadośćuczynienia w podobnych sprawach. Żadem z apelujących nie wykazał, by było inaczej.

Skoro zatem Sąd I instancji w sposób przekonujący i prawidłowy ocenił istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności czemu dał wyraz w motywach pisemnych, które nie zawierają ani błędów logicznych ani wewnętrznych sprzeczności to Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do kwestionowania jego poglądu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności zaskarżony wyrok utrzymano w mocy nie znajdując podstaw do jego zmiany.

Zgodnie z art. 554 § 2 k.p.k. postępowanie w sprawie o odszkodowanie jest wolne od kosztów.